

Broj: I-NM-1-54/11

Dana: 28. februara 2012.

NOVI SAD

GRAD NOVI SAD

SKUPŠTINA GRADA NOVOG SADA

GRADSKA UPRAVA ZA KULTURU GRADA NOVOG SADA

Žarka Zrenjanina 2
NOVI SAD

Poštovani,

Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine obratio se Pokrajinskom ombudsmanu predstavkom u kojoj se izražava nezadovoljstvo nezakonitim radom jednog broja osnivača ustanova iz oblasti kulture na teritoriji AP Vojvodine.

Nacionalni savet je u toku 2010. godine utvrdio za 37 ustanova kulture da predstavljaju ustanove kulture od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine, o čemu je obavestio osnivače ovih ustanova i same ustanove. Na sednici održanoj 16. maja 2011. godine Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine doneo je i odluke o iniciranju delimičnog preuzimanja osnivačkih prava (50 %) nad 13 ustanova kulture čija je osnovna delatnost očuvanje i razvijanje kulture nacionalne manjine, odnosno nad drugim ustanovama koje su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu. Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine je odluke o iniciranju prenosa osnivačkih prava dostavio osnivačima ustanova.

U Gradu Novom Sadu Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine je za četiri ustanove kulture čiji je osnivač Grad Novi Sad utvrdio da su ustanove kulture od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine i to: Zavod za zaštitu spomenika kulture Grada Novog Sada, Muzej grada Novog Sada, „Novosadsko pozorište“ Novi Sad i Istoriski arhiv Grada Novog Sada. Na osnovu svoje odluke od maja 2011. godine Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine pred nadležnim organima Grada Novog Sada je inicirao delimičan prenos (50 %) osnivačkih prava nad ustanovom kulture „Novosadsko pozorište“ Novi Sad. Osnivački akti navedene četiri ustanove kulture do danas nisu izmenjeni, a nadležni organi Grada nisu odlučili ni o inicijativi Nacionalnog saveta za delimičan prenos osnivačkih prava nad ustanovom kulture „Novosadsko pozorište“ Novi Sad.

Pokrajinski ombudsman se povodom predstavke obratio Skupštini Grada Novog Sada zahtevom da se izjasni o navodima predstavke, a posebno da obavesti Pokrajinskog ombudsmana o razlozima zbog kojih nisu izmenjeni osnivački akti ustanova kulture za koje je utvrđeno da su od posebnog značaja, odnosno nije odlučeno o inicijativi Nacionalnog saveta za delimičan prenos osnivačkih prava, te koje su aktivnosti do sada

preduzete kako bi se u svemu postupilo u skladu sa Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina („Sl. glasnik RS“, br. 72/2009).

Skupština grada Novog Sada obavestila je Pokrajinskog ombudsmana aktom broj 137/2011-I od 4. novembra 2011. godine da od strane ovlašćenih predлагаča nisu dostavljeni predlozi za izmenu osnivačkih akata pomenutih ustanova kulture Grada Novog Sada i u vezi sa inicijativom za delimičan prenos osnivačkih prava nad ustanovom kulture „Novosadsko pozorište“ Novi Sad, tako da isti nisu ni razmatrani. Po prijemu izjašnjenja Pokrajinski ombudsman uputio je Skupštini grada Novog Sada mišljenje broj I-NM-1-54/11 od 9. januara 2012. godine.

Kao odgovor na pomenuto mišljenje Pokrajinski ombudsman primio je dopis od Gradske uprave za kulturu Grada Novog Sada broj X-6-1/2012-76/1 od 6. februara 2012. godine. U dopisu se navodi da je Gradska uprava za kulturu Grada Novog Sada pristupila neophodnim aktivnostima radi realizacije delimičnog prenosa osnivačkih prava nad ustanovom kulture „Novosadsko pozorište“ Novi Sad. U cilju ostvarenja navedenog, Gradska uprava za kulturu zatražila je od gradonačelnika ovlašćenje da pokrene postupak za izmenu Odluke o ustanovama kulture čiji je osnivač Grad Novi Sad, da u ime lokalne samouprave zaključi neophodne ugovore u vezi sa prenosom osnivačkih prava i ovlašćenje da se pristupi izmeni osnivačkog akta ustanove „Novosadsko pozorište“ Novi Sad. U vezi sa preduzimanjem aktivnosti u cilju izmene osnivačkih akata ustanova kulture za koje je Nacionalni savet utvrdio da su od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine, Gradska uprava za kulturu nije se izjasnila.

Članom 24. Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina propisano je da na inicijativu nacionalnog saveta, Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave prenosi u celini ili delimično osnivačka prava nad, između ostalog, ustanovama kulture čija je osnovna delatnost očuvanje i razvijanje kulture nacionalne manjine, odnosno nad drugim ustanovama ako su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu.

Na osnovu jezičkog tumačenja člana 24. Zakona zaključuje se da su nadležni organi Republike, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave (u zavisnosti od konkretnog slučaja), u slučajevima kada postoji inicijativa nacionalnog saveta nacionalne manjine za potpun ili delimičan prenos osnivačkih prava nad ustanovama kulture, dužni da izvrše prenos osnivačkih prava nad ustanovom/ustanovama u pitanju.

U vezi sa iznetim, neopravdano je pasivno držanje nadležnih organa u pogledu odlučivanja o inicijativi za prenos osnivačkih prava, odnosno da se proces odgovlači neprimereno dug vremenski period i to bez obaveštavanja podnosioca inicijative o merama i aktivnostima koje su tim povodom preduzete, odnosno o stavu nadležnog organa u vezi sa inicijativom.

Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina, u članu 18. stav 1. tačka 1. propisano je da nacionalni savet utvrđuje koje su ustanove u oblasti kulture od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje, i razvoj posebnosti i nacionalnog identiteta nacionalne manjine.

Članom 24. Zakona o kulturi („Sl. glasnik RS“, br. 72/2009) propisano je da Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave mogu osnivati ustanove radi očuvanja, unapređenja i razvoja kulturne posebnosti i očuvanja nacionalnog identiteta nacionalnih manjina, odnosno mogu, na predlog nacionalnog

saveta nacionalne manjine, izmenom osnivačkog akta za pojedine postojeće ustanove utvrditi da su od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta nacionalnih manjina.

U vezi sa imenovanjem članova upravnog odbora ustanove kulture koja se osniva u skladu sa članom 24. Zakona o kulturi, odnosno za koju se izmenom osnivačkog akta utvrdi da je od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta nacionalne manjine, u članu 42. stav 3. Zakona propisano je da se najmanje jedan član upravnog odbora imenuje na predlog odgovarajućeg nacionalnog saveta nacionalne manjine. Kada više nacionalnih saveta nacionalnih manjina daje predlog za člana upravnog odbora, predlog zajednički podnose svi zainteresovani nacionalni saveti nacionalnih manjina.

Pitanje utvrđenja ustanove kulture za ustanovu od posebnog značaja za očuvanje unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta nacionalnih manjina i izmena osnivačkog akta te ustanove jasno je regulisano Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina i Zakonom o kulturi. Problemi koji bi se eventualno mogli javiti u postupanju nadležnih organa Grada Novog Sada po zahtevu Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine (ili drugih nacionalnih saveta nacionalnih manjina) u vezi sa utvrđivanjem pojedinih ustanova kulture čiji je osnivač Grad za ustanove od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta nacionalnih manjina ili u vezi sa imenovanjem članova upravnog odbora tih ustanova mogli bi se uspešno rešiti dogovorima između svih zainteresovanih strana.

Imajući u vidu napred navedeno, Pokrajinski ombudsman po sprovedenom postupku, u skladu sa članom 33. stav 1. tačka 2. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskem ombudsmanu ("Službeni list APV", br. 23/02, 5/04, 16/05 i 18/09), Gradskoj upravi za kulturu Grada Novog Sada i Skupštini Grada Novog Sada, upućuje sledeću

PREPORUKU

Potrebno je da Gradska uprava za kulturu Grada Novog Sada i Skupština grada Novog Sada bez odlaganja preduzmu sve neophodne mere kako bi obezbedili primenu i poštovanje Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Gradska uprava za kulturu će bez odlaganja, u skladu sa svojim nadležnostima i ovlašćenjima, preuzeti odgovarajuće neophodne radnje na pripremi nacrtne odluke u vezi sa iniciativom Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine za delimičan prenos osnivačkih prava nad ustanovom „Novosadsko pozorište“ Novi Sad i isti uputiti nadležnim organima na dalje razmatranje i odlučivanje.

Potrebno je da Gradska uprava za kulturu bez odlaganja uputi nadležnim organima na razmatranje i odlučivanje i nacrte odluka za izmenu osnivačkih akata Zavoda za zaštitu spomenika kulture Grada Novog Sada, Muzeja grada Novog Sada i Istorijskog arhiva Grada Novog Sada, kojima se isti usklađuju sa

odlukom Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine o utvrđivanju navedenih ustanova kulture za ustanove od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine i kojima je uređeno pitanje imenovanja članova upravnog odbora pomenutih ustanova od strane Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine (ili od strane nacionalnih saveta nacionalnih manjina).

Po prijemu predloga navedenih odluka od Gradskog veća, Skupština grada Novog Sada predužeće neophodne aktivnosti da se predlozi uvrste na dnevni red prve naredne sednice Skupštine grada i doneše odluka u skladu sa Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Gradska uprava za kulturu Grada Novog Sada i Skupština grada Novog Sada obaveštice Pokrajinskog ombudsmana o preduzetim merama po preporuci, u roku od 30 dana od prijema iste, a u skladu sa članom 33. stav 2. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskem ombudsmanu.

S poštovanjem,

**ZAMENICA POKRAJINSKOG OMBUDSMANA
ZA ZAŠTITU PRAVA NACIONALNIH MANJINA**

Eva Vukašinović